

Scéna

Michel Faber
Kvítek karminový
a bílý

V češtině konečně vychází monumentální román Michela Fabera *Kvítek karminový a bílý* – zatím ho díky seriálové minisérii BBC znají spíše filmoví fanoušci. Příběh chytré londýnské prostitutky Sugar, která se zaplete s dědicem voňavkářského impéria, je velkým příběhem devatenáctého století, napsaný je však ve stěti jedenadvacátém. Zatímco tehdy se temné stránky lidské mysli, erotiky i společnosti tutlaly, dnes je možné je popsat zcela otevřeně. Přes devět set stran dlouhý román stojí na kontrastu mezi chudým a zabláceným světem vyděděnců a spodiny a sametem a krajkami bohatého Londýna. • Překlad Viktor Janiš. Argo, 920 stran, cena 423 korun

Knihy Najdete na idnes.cz

Mai Jia
Rozluštěno

Recenzent z *The Independent* tvrdí, že tenhle román je něco mezi Franzem Kafkou a Agathou Christie. Jde o psychologický thriller z Číny, v němž se na pozadí boje světových velmocí odehrává drama jednoho člověka – hrdinou je geniální matematik, jehož nejme tajná služba do speciální šifrovací jednotky. Autor románů byl 17 let u armády a je to znát, vyzná se ve fungování rozvědky i ve zbraních. • Překlad Jan Sládek. Jota, 408 stran, cena 249 korun

Výročí týdne

Margaret Atwoodová
spisovatelka

Začala psát už v šestnácti letech. A dávno před svými pětasedmdesátinami, které oslaví 18. listopadu, se vypracovala nejen na nejslavnější kanadskou spisovatelku, ale i na jednu z nejuznávanějších světových autorek. Ocenit ji mohou i zdejší čtenáři, česky vyšly mimo jiné její romány *Pýthie*, *Muzeum zkamenělin*, *Přežívá nejsmutnější či Slepý vrah*. A také *Příběh Služebnice*, pochmurná vize z blízké budoucnosti, v níž přestaly existovat Spojené státy a nahradil je totalitní režim, jenž z žen udělá pouhé nástroje na rození dětí – autorka tu nezapřela svou pověst feministky. Knihu zfilmoval přední německý režisér Volker Schlöndorff, scénář mu připravil anglický dramatik Harold Pinter. Margaret Atwoodová vydala i několik sbírek poezie, píše rovněž povídky, eseje a dětské knihy. – Alena Slezáková

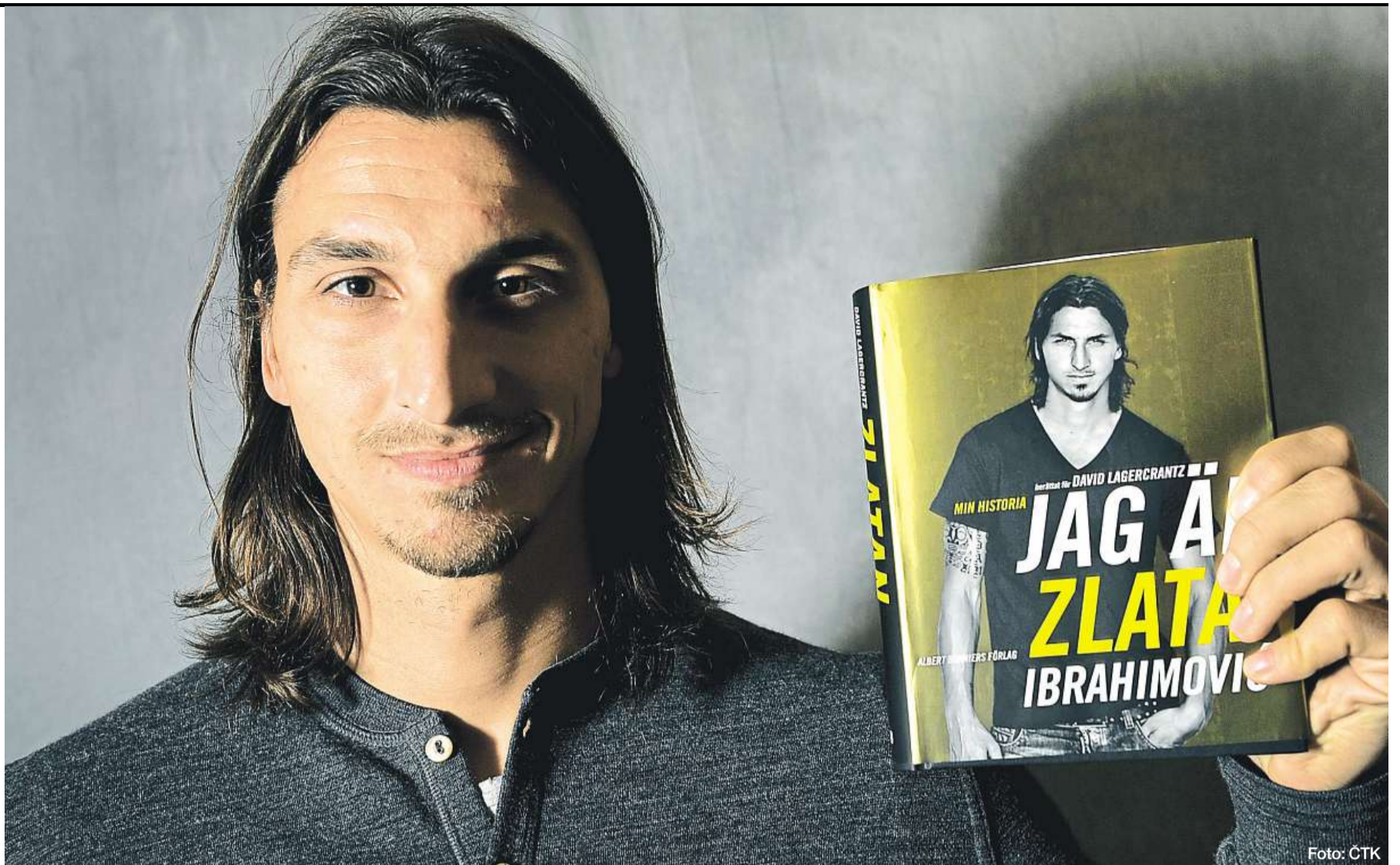

Foto: ČTK

Fotbalová pohádka o Zlatanovi

Co by se stalo, kdyby Popelka byla muž a získala místo své krásy do vínku obrovský fotbalový talent? Jmenovala by se Zlatan Ibrahimović a místo princovy ruky by ji čekalo angažmá v FC Barcelona.

Klára Kubičková
redaktorka MF DNES

Životopis fotbalisty, to bude jen pro skalní fanoušky. Ano i ne. Biografie *Já jsem Zlatan Ibrahimović*, kterou v češtině vydává překvapivě nakladatelství Host, sice unavuje zdoluhavým pendlováním mezi stadiony, zápasy a kluby, ale má něco do sebe.

Předně silný příběh. Ibrahimović, zvaný Ibra, vyrůstal na sídlišti ve švédském Rosengardu, jako přistěhovalec neměl lehké dětství. Kradl kola i jídlo, soud ho pro nevyhovující životní podmínky v matčině bytě svěřil do péče otci, který pil víc, než je zdrávo. Ve škole samo-

zřejmě dělal potíže, u málokoho měl zastání, dokonce dostal speciální učitelku, která měla na dohled jen jeho. A ta tvrdila, že takového sígra za svoji kariéru ještě nezažila.

Nebyť jeho talentu, a hlavně železné vůle na fotbalovém plácku pod máminým bytem, skončil by patrně jako kriminálník nebo přinejmenším jako flákač a násilník. Ale klíček, které každý den do úmoru trénoval, si všiml v mládežnickém klubu, kam začal dojíždět na kradeném kole. Otcové bohatých chlapců si sice na bosenskosrbského obra chodili stěžovat, protože místo nahrávek ostatním členům týmu spíš jen střelil góly, už tehdy však bylo jasné, že Švédsko má talent, jaký se tu dlouho neobjevil. Jenže „můžete dostat chlapce z ghetta, ale ghetto z chlapce nikdy nedostanete“.

Klička za kličkou

Výbušná povaha Zlatanu Ibrahimovićovi zůstala a dodnes se řeší jeho úlety. A že jich bylo poženané – od příliš rychlé jízdy v těch nejluxusnějších autech přes násilné chování na hřišti po drzá prohlášení do médií. Ibrahimović je svůj – a právě to dělá z jeho životopisu mnohem zajímavější čtení než jen klasické sportovní komentáře ve

stylu Tak určitě... Třeba po zápase jeho tehdy domovského Malmö FF proti gigantu AC Milán, kdy Ibrahimović použil svoji superkličku, aby obalamutil obránce Stéphana Henchoza, prohlásil: „Nejdřív jsem šel doleva, a on taky. Pak jsem šel doprava, a on taky. Pak jsem šel doleva, a on si šel koupit párek v rohlíku.“

Někteří kritici knihu dokonce přirovnávali k románu Philipa Rotha *Portnoyův komplex*.

Tenhle Zlatan je sice namistrovaný a vyhecovaný sportovec, ale bavit umí – byl se vlastně celých čtyřicet let stran nese v duchu Podceňovali mě, ale já jsem jim ukázal. Ostatně první kopačky si tenhle fotbalový zázrak koupil v supermarketu za 59,90 ve švédských korunách, ležely tam vedle rajčat a banánů, zatímco ostatní kluci hráli v superdrahém vybavení. Prostě pohádka

o Popelce, o splnění snu. A nestačí to říct čtenáři jednou nebo dvakrát, připomíná se mu to snad v každé kapitole.

O knize *Já jsem Zlatan Ibrahimović* se hodně psalo. Ve Švédsku se jí prodalo téměř tři čtvrtě milionu výtisků a kritikové ji přirovnávali dokonce k románu Philipa Rotha *Portnoyův komplex*, v němž jde o dospívání židovského chlapce v americkém New Jersey ve čtyřicátých letech minulého století. Tak dobrý Ibrahimović životopis zase není, i když paralely tu jsou. Oba museli po svém obstat v světě, který jim startovní čáru posunul o notný kus vzad, a oba tenhle handicap obrátili ve svou velkou výhodu. V každém případě jde podle sportovních novinářů o jednu z nejlepších biografií posledních let.

Nedospělý kluk

I přesto, jakkoliv romanticky to vypadá, není čtení téhle autobiografie žádnou velkou slastí. I když Ibrahimović (společně se švédským novinářem Davidem Lagercrantzem, který z jeho vyprávění udělal formálně knihu a odvedl spoustu práce) nepopisuje zdaleka všechny zápas ani své životní zvraty, působí jeho vyprávění jako ping-pong. Od klubu ke klubu, od tréninku k tré-

ninku, mezi klubovým fotbalem, Ligou mistrů, reprezentací. Sotva se Ibrahimović usadí v jednom městě, už se řeší jeho přestup jinam. Hádky a adrenalin střídá bití se v prsa, oddych u videoher a sem tam zmínka o manželce Heleně a o dětech.

Ibrahimović je duší pořád vznětlivý kluk, který přijímá ty největší výzvy, ale když má sedět v nemocnici u postele svého právě odoperovaného novorozeného syna, kterému diagnostikovali vadu žaludku, nedospěle uteče.

Potěší ovšem kniha jako taková – ať už grafickou úpravou, nebo detailním seznamem všech uvedených jmen a jejich rolí ve fotbalovém světě i souhrnem Ibrových angažmá. I fotografiemi rodiny či domovského Malmö, kam se Zlatan vrací. Tak nějak sympaticky skromně.

Jako vánoční dárek pro fotbalové fanoušky je tahle biografie ideální. A mimochodem – úplně poprvé tady zazní i popis události, které se staly mezi Ibrahimovićem a trenérem Pepem Guardiola v Barceloně.

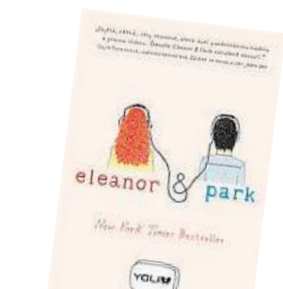
Já jsem Zlatan
Ibrahimović
David Lagercrantz,
Zlatan Ibrahimović

60%

Ukázka Rainbow Rovellová: *Eleanor a Park*

Jako *Romeo a Julie*. Zapomeňte na sladkár Hvězdy nám nepřály, je tu Eleanor a Park. V romanci ze střední školy musí dospívající čelit rasistickým spolužákům, chudobě i opileckému nevládnímu otci. Stojí tu sami dva proti světu, útěchu nacházejí v komiksech a v muzice. Hollywood chystá film.

Překlad Jana Kunová. Yoli, 328 stran, cena 289 korun

Na to, aby neslyšel ty kretény vzadu v autobuse, XTC nestačili. Park si přimáčkl sluchátka ještě víc na uši. „Nic takového neexistuje,“ zahulákal někdo za ním.

„To teda kurva jo,“ zařval Steve. „Vopílá vopice, ty vole, to je náhodou voprávdičkej styl. Můžeš tak někoho i zabít...“

„Kecáš.“

„Ty kecáš,“ řekl Steve. „Parku! Hej, Parku!“ Park ho slyšel, ale nereagoval. Někdy stačilo chvíli si Stevea nevšimnout a začal otravovat někoho jiného. V tom spočívalo osmdesát procent úspěchu, když jste chtěli přežít to, že Steve je váš soused. Zbývajících dvacet bylo zkrátka o tom, že nesmíte moc vystrkovat hlavu... Na což Park momentálně zapomněl. Do zátylku ho trefila papírová koule.

„To byly moje výpisky z biologie

člověka, ty hovado,“ řekla Tina.

„Promiň, lásko,“ řekl na to Steve. „Já tě vo biologii člověka všechno naučím, co potřebuješ vědět?“

„Naučíš ji styl vopíly vopice,“ řekl někdo.

„PARKU!“ zařval Steve.

Park si sundal sluchátka a otočil se. Steve trůnil jako král úplně vzadu. Dokonce i vsedě se skoro dotýkal hlavou stropu. Vždycky a všude vypadal, jako by měl kolem sebe nábytek pro panenky. Už od sedmičky by ho nikdo nerozeznal od dospělého chlapa, a to bylo ještě předtím, než mu začaly růst vousy. Což netrvalo dlouho. Občas Park přemýšlel, jestli Steve chodí s Tinou, protože vedle ní působí ještě více obudně. Tina neměla snad ani metr pade. A to včetně hára. Jednou, ještě na druhém stupni, si nějaký kluk dělal ze Stevea

prču, že nesmí Tinu zbouchnout, protože jeho mamutí dítě by jí zabilo. „Protrhlo by jí břicho jako vetřelec,“ vyjádřil se konkrétně. Steve si o jeho kšicht zlomil maliček. Když to slyšel Parkův táta, řekl: „Někdo by měl toho Murphyovic kluka naučit, jak se správně zatíná pěst.“ Park doufal, že ho to nikdo nenaučí. Ten kluk, co ho Steve praštil, nemohl týden otevřít oči. Park hodil Tině zpátky zmuchlaný domácí úkol. Chytila ho.

„Parku,“ řekl Steve, „pověz tady Mikeymu vo karate stylu vopíly vopice.“

„Ten já neznám.“

„Ale existuje, že jo?“

„Už jsem o tom něco slyšel.“

„A máš to,“ řekl Steve. „Sem ti to kurva říkal.“

„Co ví krucinál Sheridan o kung-fu?“ namítl Mikey.

„Seš úplně blbej?“ opáčil Steve. „Jeho máma je Číňanka.“

Mikey si začal Parka prohlížet. Park se usmál a přimhouřil oči. „Jo, teď už to asi vidím,“ řekl Mikey. „Sem vždycky myslel, že seš Mexikán.“

„Ty vole, Mikey,“ řekl Steve, „ty seš takovej rasista.“

„Není Číňanka,“ řekla Tina. „Je Korejka.“

„Kdo?“ zeptal se Steve.

„Parkova máma.“ Parkova máma Tině už od základky stříhala vlasy. Obě nosily stejný účes, dlouhou trvalou s natupírovanou ořinou.

„Je to sexy baba, to zas jo,“ prohlásil Steve. „Bez urážky, Parku.“

Park se přinutil k dalšímu úsměvu, sjel hloub do sedadla, zase si nasadil sluchátka a pustil si to víc nahlas.

„Ale k čemu to kurva je?“ zeptal

se Mikey.

„Ty pako, chtěl by ses porvat s vožralou vopici? Jsou velký jak kráva. Neviděls Nikdy neprohrát? Si představ, jak by tě takovej vorangutan zmasil.“

Park si té nové holky všiml asi tak ve stejné chvíli jako ostatní. Stála vepředu u první volné sedačky. Seděl tam nějaký prvak, sám. Položil na prázdné místo vedle sebe batoh a zadíval se jinam. Všichni, kdo seděli sami, si přisedli k uličce. Park zaslechl, jak se Tina uchichtla. Pro takovéhle věci žila. Ta nová se zhluboka nadechla a postoupila dál do uličky. Nikdo se na ni nepodíval. Park se taky snažil nedívat, ale bylo to jako železniční neštěstí nebo zatmění slunce.

Knižní tipy a ukázkou
vybrala Klára Kubičková